

Mati domovina pošilja pozdrave

Marsikatero oko je bilo včeraj mokro ginjenja, ko smo slišali iskrene besede blagovestnikov, ki prihajata iz stare domovine, da nam prineseta srčne pozdrave od naše matere domovine. To sta dr. France Trdan in g. ravatelj Julij Slapšak, ki sta včeraj po WGAR radio postaji z iskreno besedo potrdila v nas živo vero, da mati domovina še ni pozabila svojih sinov in hčera v tujini.

Odposlanca naše stare domovine sta govorila na radio uri, ki jo ima običajno vsako nedeljo dr. J. W. Mally, naš slovenski narodni delavec. Njegova ideja je bila, da se napravi cela ura programa, da se tako omogoči dr. Trdanu in g. Slapšaku pozdraviti ves slovenski narod v imenu stare domovine potom radija. Dr. Mally in Anton Grdina sta nam omogočila slišati prekrasne in iskrene besede došlih naših rojakov iz stare domovine. Hvala vama, dr. Mally in g. Grdina in vsem, ki so v to prispevali. Hvala i vama, cenjena gost, za vajine prekrasne besede, ki so našle globok odmev v srcih vseh, ki jim je spomin na ljubo domovino še vedno svet. (V poznejši izdaji bomo prinesli govore obeh domovinskih odposlancev, ker take besede ne smejo biti pozabljene, ampak se morajo spraviti v narodnem arhivu v tiskani besedi).

Ves radio program je bil krasično izpeljan in vse pohvale vredno. Lepo sta zapela v duetu Mrs. Jeanette Perdan-Juttnerjeva in g. Junchar. Prekrasno so harmoniral glasovi fantovskega kvarteta: Frank Kuret, Frank Hočevar, Albin Modic in Joe Milavec, katere je spremljala na klavir gđ. Vera Milavec. Harmonično čisto so igrala dekleta, trio, na havajske gitare. Vsa ura nam je bila kot ena minuta, vse prekratko.

Torej še enkrat, iskrena hvala, dr. Mally, za užitek poln radio program. Oba visoka gosta bomo pa še imeli priliko gostiti in sicer v sredo pri banketu v cerkveni dvorani sv. Vida in pa v nedeljo 25. julija ob odkritju Cankarjevega spomenika. Narod, pridi skupaj in poslušaj jih, ker zlate besede nam polagata na srce, ki bi jih moral slišati vsak rojak tukaj v novi domovini.

V soboto večer je pa naša dična newburška naselbina pozdravila dva naša blagovestnika v SND na 80. cesti. Polna dvorana našega naroda je prihitela, da pozdravi odlična gosta in sliši, ki nam pošilja naša stara domovina po svojih odposlancih.

Naj v kratkem orišemo potek tega prijetnega večera. Na oder stopi Mr. Jakob Resnik, ta neustrašivi kulturni delavec, in v imenu skupnih newburških družtev izreče obema gostoma dobrodošlico, pozivljajoč ju, naj vse dobro, kar bosta videla med svojimi rojaki v tej novi domovini, sporočita doma, ko se zopet vrne v našo staro domovino. Mr. Resnik nato izroči vodstvo programu v roke Rev. Juliju Slapšaku, ki pozove k besedi g. kanonika Omana. G. kanonik nato pove, kako sta se spoznala z dr. Trdanom in g. Slapšakom v naši Sloveniji ter upa, da se bosta gosta počutila med nami, kot bi bila doma. Zagotavlja ju, da bo (Dolje na 3. strani)

John Lewis mora držati roke proč od organizacije državnih uslužbencev v New Yorku

Albany, N. Y., 17. julija. Ker namerava John Lewis, vodja C. I. O. gibanja, organizirati mestne, državne in zvezne uslužbenke v svoji organizaciji, dasi je proti temu protestiral predsednik Roosevelt, se sedaj oglašajo tudi posamezne države.

Charles Briand, ki je predsednik State Civil Service Association v državi New York, in v katero organizacijo spada 15 tisoč državnih uslužbencev države New York, je poslal Lewisu pismo, naj drži roke proč od njegove organizacije.

Briand je sporočil Lewisu, da je sedanja organizacija new-

yorških državnih uslužbencev progresna in obstoji nad 40 let v popolnem zadovoljstvu. Organizacija narašča vsako leto.

Državna organizacija skrbi za blagostanje svojih članov, posrečilo se ji je znižati delovne ure in zvišati plače, poleg tega, da je izvojevala že zdavnej starostno pokojnino za svoje člane.

"Mi protestiramo," pravi Briand, "da bi se kdo vtikal v naše razmere, torej obsojamo vaš načrt, da razbijete našo lepo napredujočo organizacijo. Glasom vašega načrta bi se organizacija razbila in državni uslužbenci bi trpeli."

Delavske plače morajo narasti, ako hoče trgovina napredovati, pravi zaslopnik ameriških trgovcev. Mir med delavstvom

Boston, 17. julija. Edward Filene, poznani veletrgovec v Bostonu, ki je že mnogokrat nastopil za delavske koristi, je izjavil včeraj, da je Amerika na potu proti največji prosperiteti.

Toda obenem je posvaril ameriške trgovce in industrijalce, da morajo prispevati delež, ako želijo, da se naseli zadovoljstvo med delavce, da prenehajo štrajki in gre trgovina zopet normalnim potom naprej.

"Kakor so postali dobički veleindustrije večji in pogostejši,

tako se mora najeti večje številce delavcev v industriji in se mora delavce tudi pošteno plačati. V prvi vrsti bo imel od tega korist ameriški trgovec in industrijalec.

"Pripravi sem, da ne bo dolgo," je dejal Filene, "ko se bodo veletrgovci in industrijalci sporazumeli z delavci ter tako naredili konec neprestani medsebojni borbi. C. I. O. unija je posledica, ker se industrija ne preustroja obnavlja, da bi kaj prostovoljno naredila za svoje ljudi."

55,000 delavcev povabljenih za kampanjo

Thomas Lenehan, tajnik Cleveland Federation of Labor, je obvestil 55,000 članov, ki spadajo k raznim delavskim unijam v Clevelandu, da se udeležijo letošnje silno važne županske kampanje v Clevelandu. 78 unijskih voditeljev je bilo imenovanih, ki bodo vodili aktivno kampanjo potom svojih unij. Organizirano delavstvo v Clevelandu je letos pripravljeno iti do skrajnosti, da povzroči propast sedanjega župana Burtona, katerega dolži, da je zlomil s pomočjo policije mnogo štrajkov in tako delavcem moralno in materialno silno škodoval. Župan Burton je tudi odgovoren, da je bilo poslanih v Cleveland 3,000 vojakov, ki so zlomili jeklarski štrajk.

Prošnja!

Mr. Louis J. Pirc je odpotoval za nekaj dni v Genevo na oddih. Ker se bo mudil tam le nekaj dni, so naročniki "Ameriške Domovine" prijazno prošni, da se zglašijo pri Mr. Joe Gramcu glede naročnine, ker Mr. Pircu v teh par dnevih ne bo mogoče obiskovati. Mr. Pirc ostane v Genevi do sobote.

Ne bo sodnika

Iz Wilkesbarre, Pa., se poroča, da je šla v soboto neka ženska s svojim sinom v urad mirovnega sodnika, da se zagovarjata, ker je njih krava zašla na koruzno polje sosedu in naredila za \$3.00 škode. Na potu proti sodniiji je udarila strela, ki je ubila mater in sina!

Slavčki

Danes večer se bo vršila redna mesečna seja Slavčkov in staršev. Prošeni ste, da ste vsi navzoči. Podani bodo trimesečni računi. — Tajnica.

Ves čehoslovaški kabinet je resigniral

Praga, 17. julija. Čehoslovaška vlada pod vodstvom ministrskega predsednika Milana Hodže je danes resignirala. Vlada je bila na krmilu od 3. junija, 1935. Skoro gotovo bo parlament razpuščen in bodo razpisane nove volitve. Resignacija kabineta je nastala radi spora, ki je nastal med voditelji močnega poljedelske stranke in med finančnim ministrom dr. Kalfom radi žitnih cen. Da dobijo čehoslovaški kmeti dovolj za svoje žito, so zahtevali od vlade 60,000,000 kron podpore, toda finančni minister tega ni hotel dovoliti.

Mrs. Damm umrla

V soboto je preminula v St. Alexis bolnici Mrs. Josephine Damm, soproga bivšega demokratskega vladnega vodje 23. varde, Adam J. Damma. Poleg žalujočega soproga zapušta tudi sina Josepha. Pogreb se vrši v sredo jutraj ob 9:30 iz hiše žalosti, 6012 Superior Ave. v cerkev sv. Franciška. Blagi pokojnici, ki je bila zelo dobro poznana v slovenskih krogih, naj bo ohranjen blag spomin, prizadevati pa izražamo naše iskreno sožalje.

Važen sestanek

Danes zvečer ob 8. uri se vrši važen sestanek euclidskega okrožja za Jugoslovanski kulturni vrt v šolski dvorani sv. Kristine. Prizide vsi zastopniki in tudi oni, ki ste pripravljeni priti za kakšno delo na Baragov dan v nedeljo 25. julija. Na ta sestanek so vabljeni tudi članice podružnic št. 14, 32 in 39, SZZ.

* Tekom lanskega leta so lovci v čehoslovaški ustrelili 2,000 merjasev v gozdovih.

Ogrinova postava

Aprila meseca je vložil naš poslanec Jos. Ogrin v državni postavitveni v Columbusu predlog, ki je bil tudi sprejet kot postava, ki se po njem imenuje "Ogrinova postava." Ta postava določuje, da se izbrisejo vsem onim, ki niso v letih 1930, 1931 in 1932 pravočasno plačali davkov, vse naknadne obresti in vse kazni radi zakasnelosti. Tudi če je že kdo kazen in obresti na dolžno svoto plačal, dobi vrnjen ta denar. Govorjen je postavu podpisal 6. maja in v veljavo mora iti 7. avgusta, 1937. Gotovi krogi so poskusili vse mogoče, da postavu prekličejo. Toda zaman. Sedanja državna postavitvena ima izredno zaslanje, tekoma katerega o tej postavi ne sme razpravljati, govornik Davey pa neče tozadevno predlagati državni postavodaj, da prekliče postavu, ki bo šla torej v veljavo 7. avgusta. Največ koristi od nje bodo imeli mali lastniki hiš, potem pa banke in posojilnice, ki so prevzele hiše od onih, ki niso mogli plačevati, in so banke plačale obresti in kazni.

Republic Steel Co. se bo zagovarjala v sredo

Washington, 17. julija. Potom svojih zastopnikov je Republic Steel Co. včeraj vložila pred vladnim delavskim odborom odgovor na obtožbo delavskih unij, da se je kompanija posluževala nepoštenih načinov napram delavcem pred štrajkom in tekom štrajka. Eksekutivni uradniki kompanije so se izjavili, da je vsa obtožba delavcev popolnoma neresnična in da se bo kompanija na podlagi danih dejstev prav lahko zagovarjati. Vladni delavski odbor je naznanil, da bo začel z obravnavo napram Republic Steel Co. v sredo. Med drugimi očitki pravijo delavske unije, da je imela kompanija cele stotine privatnih stražnikov, da so bile tovarne kompanije spremenjene v arzenale, kjer so hranili strojne puške in drugo orožje, in da so delavci pri kompaniji, kakor hitro so pristopili k uniji, takoj izgubili delo.

Važno glede banketa!

Kdor želi posetiti slavnostni banket v počast odličnim gostoma iz domovine, ki bo v sredo večer v dvorani pod cerkvijo sv. Vida in ne v Knausovi dvorani, kakor je bilo prvotno poročano, naj si takoj, to je še danes, preskrbi vstopnico v Grdinovi knjigarni ali pa pri spodaj podpisani, ker je neobhodno potrebno, da vemo za prilično število udeležencev! Sicer ne bo to kar navaden banket, ampak nekaj več, ker bomo slišali resnične ter zanimive podrobnosti iz mile domovine. Kdor le more in mu čas dopušča, naj se gotovo odzove vabilu, ki je vsem na razpolago. Radi predpripravi, naj bo vsak toliko razsoden, da si nabavi vstopnico takoj danes. Cena je en dolar. Ponovno apeliramo na vse, ki ste dobili vstopnice po pošti, da takoj odgovorite ali pa pokličete po telefonu. — A. Novak, 1135 E. 71st St. Henderson 1572.

Čapel na vse zavedne rojake

Na glavni seji organizacije Jugoslovanskega kulturnega vrta je bilo ukrenjenih več važnih točk, katere je potrebno, da prinesemo v javnost in se tečejo velike proslave drugega Baragovega dneva, ki je obenem združena s proslavo Ivana Cankarja, katerega spomenik bo odkrit 25. julija v Jugoslovanskem kulturnem vrtu, ker se v jeseni odkritje ni moglo vršiti radi neznošnega vremena.

Odbor Kulturnega vrta povdarja sledeče: Nemogoče je bilo vabiti vsa posamezna društva in organizacije, pevska in uniformirana društva ter klube. Javnost je itak informirana, ker se je sproti vse sporočevalo občinstvu v informacijo.

V nedeljo 25. julija bo torej velik dan v zgodovini ne samo naših Jugoslovancev v Clevelandu, pač pa vseh ameriških Jugoslovancev. V Kulturnem vrtu se že nahajajo spomeniki Barage, Gregorčiča in Njeguša. V nedeljo 25. julija se jima pridruži še Ivan Cankar.

Ponovno povdarjamo, da bodo vsi prizori v Jugoslovanskem kulturnem vrtu posneti po eni največjih ameriških filmskih družb, Tri-State. Slike bodo izvršene z isto fineso, kot se iz-

delujejo za največja gledališča. Te slike bodo poslane v domovino, kjer se bodo kazale po vseh gledališčih. Slika bo dar ameriških Slovencev našim bratom v domovini.

Odbor Kulturnega vrta je bil zadnje čase zaposlen, da je bilo nemogoče vabiti vsakega posameznika. Sklenjeno je bilo torej, da se javno povabi vse zavedne Slovence in Jugoslovane, vsa naša društva in klube, vsa deklška in ženska uniformirana društva, vsa pevska društva, vsi, prav vsi naj se odzovejo.

Društva naj pridejo že radi pomembne filmske slike, ki bo povzeta pri slavnostih. Gotovo bodo vaši veseli v domovini, ko vas bodo zrla na sliki in bodo prepričani, da ste tudi vi med onimi, ki delujejo za napredek in kulturo našega naroda v novi domovini.

Naj vsa naša slovenska in jugoslovanska javnost zna, da se gre tu za kulturno delo, da se gre za Jugoslovanski kulturni vrt, ki bo največji spomenik jugoslovanskega naroda v Ameriki.

Naj bo sleherni prepričan, da to ni nobena privatna zadeva, niti zadeva posameznega društva, pač pa delo in last vsega

zavednega naroda. Odbor je storil svoje, in sedaj je vrsta na narodu, da se po svoje odzove in prizna pred ameriško javnostjo svojo kulturno zavest.

Odbor je torej storil svojo dolžnost. Kdor se ne zaveda ogromne koristi, pomena in kulturnega dejstva Jugoslovanskega kulturnega vrta, temu se ne more pomagati. Toda nekega dne bodo tudi ti naši sicer dobro misleči rojaki obžalovali, da niso bili zraven, ko si je slovenski rod v Ameriki postavil največji kulturni spomenik v svoji novi domovini.

Še enkrat: pridite vsa društva s svojimi zastavami, pridite ženske in dekleta v prekrasnih narodnih nošah, pridite uniformirana ženska društva od podružnic Slovenske ženske zveze in drugih društev, pridite možje in mladeniči, pridite pevska društva, da povečate narodno slavnost.

Pridite in pokažite se za čast svojega rodu in za njega narodni ter kulturni napredek. Glejmo, da bomo zopet prvi in bo vsa ameriška javnost govorila o nas kot narodu, ki ima smisel in zavest za velike kulturne zadeve! — Predsednik.

Slovita slika štrajkarskih izgrediv

Chicago, 17. julija. Porotniki koronerja so včeraj zrla na filmsko sliko, katero je povzel fotograf Orlando Lippert na Spominski dan 30. maja v So. Chicagu, ko je v spopadih pred tovarno Republic Steel Co. padlo 10 delavcev. Fotograf Lipper je značilno izjavil pod prisego, da ni začel fotografirati prizorov pred tovarno takoj od začetka. Izjavil je, da na sliki manjka prizor, ko so štrajkarji kamenjali policijo, in je začel fotografirati šele, ko je policija na napad odgovorila s strelji. Lippert je na lastne oči videl vse dogodke, toda fotografirati je začel šele, ko je bila bitka na vrhuncu.

Smrtna kosa

V soboto ob 8. zvečer je po kratki boleznii umrla Ana Kužnik, rojena Bačar, stara 79 let, stanujoča na 1000 E. 74 St. V Clevelandu zapušta 3 hčere, Ano omoženo Berkoppec, s katero je živila ob času, ko je prišla iz Springfielda, Ill. pred šestimi tedni, Agnes omoženo Kastelec in Alojzijo omoženo Koren. V Detroitu, Mich. zapušta hčer Marijo omoženo Rap, v Muskiganu, Mich. pa sestro Agnes Stariha. V Ameriki je bivala 34 let. Pred prihodom v Cleveland je bivala v Springfieldu, Ill., kjer ji je 26. maja tekočega leta umrl mož in kjer zapušta več sorodnikov in prijateljev. Rojena je bila v Koroški vasi, fara Podgrad pri Novem mestu, kjer zapušta sestro Frances Sekula in Cecilijo Jenič in veliko sorodnikov. Poleg omenjenih zapušta 15 vnukov, enega pravnuka in druge sorodnike. Pogreb se bo vršil v torek jutraj ob 8:30 iz hiše žalosti v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče pod oskrbo Jos. Zele in Sinovi. Bodi ji ohranjen blag spomin, preostalom pa naše sožalje.

Oalikovana Črnogorka

Belgrad, 17. julija. V mali hercegovinski vasi Bi-leće je bila včeraj odklikovana 80 let stara Mrs. Ilinka Kiličara. Dobila je najvišje odklikovanje, katero morejo podeliti Zedinjene države. Ameriški vojaški atašej v Belgradu je starici pripel na prsa "častno svetinjo ameriškega naroda." Sin stare Črnogorke je bil v Ameriki in se je tekom svetovne vojne zapisal v ameriško armado, kjer se je večkrat odklikoval. Enkrat je v smrtni nevarnosti rešil dva topa lastnoročno. Pozneje je na posledica ran dobljenih v bitki, umrl. Ameriške oblasti so 18 let iskale mater hrabrega Črnogorca, dokler je niso dobile v mali hercegovski vasi. Ob navzočnosti več stotnih jugoslovanskega vojaštva in tisočih Jugoslovancev v narodnih nošah je ameriški vladni zastopnik pripel svetinjo na prsa stare Jugoslovanke!

Smrtna kosa

V soboto večer je po daljši boleznii preminul v Polyclinic bolnici Joseph Koenig, star 58 let. Rojen je bil v Langentaun, Jugoslavija, odkoder je prišel v Ameriko leta 1903. Zapušta tukaj ženo Josephine, roj. Hoferle, hčere: Mrs. Josephine Mullen, Lillian, Mildred, Alvina, Dorothy, Eileen, Betty in sina Robert. Pogreb se bo vršil v sredo jutraj iz hiše žalosti 1265 Norwood Rd. v cerkev sv. Petra pod vodstvom pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi. Naj v miru počiva.

Delavsko zborovanje

V torek večer se vrš veliko javno zborovanje jeklarskih štrajkarjev pri Republic Steel Co. Zborovanje se vrši na odprtem na Dille Rd., tik zraven tovarne Corrigan-McKinney Co.

Tretji obsojeni v smrt na električnem stolu

Decatur, Ala., 17. julija. Clarence Norris, mlad zamorec, je bil včeraj že tretjič spoznan od porotnikov krivim posilstva nad belim dekletom. Sodnik ga je obsojil v smrt na električnem stolu. Norris je bil že prej dvakrat obsojen v smrt, toda njegovi prijatelji so povzročili, da je prišla tožba vselej na najvišjo sodnijo, ki je dvakrat odredila, da mora Norris dobiti novo obravnavo. To se je tudi zgodilo, toda Norris je vselej spoznan krivim. Poleg Norrisa je še osem drugih mladih zamorcev, ki so vsi obtoženi, da so pred šestimi leti v nekem železniškem vozu posilili dvojce mladih belih deklet. "Kadar se gre za belo žensko," je dejal sodnik Callahan porotnikom, predno so se umaknili k posvetoivanju, "je postava mnenja, da se ženska ni prostovoljno podala zamorcu!"

Kaj pravi policija?

Clevelandska policija trdi, da se je do sobote vrnilo v razne tovarne Republic Steel Co. 61 odstotkov vseh delavcev, dasi je štrajk še vedno v teku. Izmed 11,500 mož, ki so normalno zaposleni pri Republic Steel Co. tovarnah v Clevelandu, jih je sedaj na delu 7,009, pravi policija. Tem številkam pa ostro ugovarjajo unijski uradniki. Ako so policijske številke resnične, tedaj ni skoro nobenih štrajkarjev več, in zakaj potem župan še vedno drži 800 mož policije pripravljenih za štrajkarje, ki jih ni!

Mladinski zbor

Redna mesečna seja staršev Mladinskega pevskega zbora SDD se bo vrši istega večer v isti prostorih ob 5. uri. Seja je važna zlasti radi skupnega koncerta, ki se vrši 19. septembra. — Tajnica.

"AMERIŠKA DOMOVINA"**AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER**6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays**NAROČNINA:**

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po razpisu: celo leto, \$5.50; pol leta, \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$8.00.
Posamezna številka, 3 cents.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$8.00 per year. Single copies, 3 cents.

JAMES DEREVEČ and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3d, 1879.

-83

No. 167, Mon., July 19, 1937

BESEDA IZ NARODA**Kulturni vrt**

Euclid, O. — Danes večer se vrši seja Jugoslovanskega kulturnega vrta, euclidsko okrožje. Seja se prične ob sedmih zvečer v šolski dvorani sv. Kristine. Naj nihče od odbora ne izostane od seje. Pridite na to sejo vsi, kateri ste pripravljeni pomagati v enem ali drugem oziru, kakor tudi na Baragov dan 25. julija v Puritas Springs parku. Pridite na sejo vsi, ki imate narodne noše, ali ki si jih želite nabaviti. Lepo bi bilo, če bi si nabavila narodno nošo vsaka slovenska žena in dekle. Pridite na ta sestanek danes zvečer tudi vse članice od podružnic SZZ št. 14, 32 in 49, da si izvolite odbor kot po drugih župnijah.

Na današnjem sestanku se bo dalo navodilo, kako bomo šli skupno v Jugoslovanski kulturni vrt in potem v Puritas Springs park. Društva se pa prosijo, da se udeležijo z zastavami, kakor pri prvem Baragovem dnevu. Vsako društvo naj se udeleži korporativno, da bo slavnost čim impozantnejša. Pričakuje veliko udeležbo danes na seji, v nedeljo pa na drugem Baragovem dnevu, vas vse prijateljsko pozdravlja

Frances Kosten.

Sodimo pošteno

Večkrat naletim na zborovanjih na pikrosti, katere niso umestne, v sodbi poštene ter za nas indirektno ali direktne davkoplačevalce koristne. Ker meni ne slišijo te pikrosti jih tem lažje objektivno razsodim in javnosti podam. Da ne bomo opletali okrog vogala za praznimi besedami pričnimo tam, kjer se pikrost pričinja in konča.

Našemu mestnemu zastopniku Anton Vehovcu nekateri očitajo, da ni prav storil, ker je pred časom podvzel akcijo splošnega moralnega in policijskega čiščenja v 32. vardi. Očita se mu, da je s tem razkrinkanjem povzročil slabo ime vsem Slovincem živčim v Clevelandu. Očita se, da je indirektno spravil naše ljudi pred sodni stol k pričevanju o policijskem graftu. Ni moj namen Antona Vehovca zagovarjati, nasprotno, o gotovih stvareh niti z njim ne soglašam, toda najti hočem v njegovem delu rezultate, kateri nam imajo kot direktni ali indirektni davkoplačevalcem koristiti ali škodovati. Pojdim o stvari.

Anton Vehovec, kot mestni zastopnik, je pred leti podvzel akcijo, da se je očistila naša varda Evinih enopolnih hčera, ki so delale javno pohujšanje v osrčju naše naselbine ter jemale ugled vsem v vardi živčim Slovincem, ne da govorimo, da je vrednost premoženja, ki so ga naši rojaki posedovali radi slabega ugleda okolice padla na ničlo. Drastični korak A. Vehovca je storil, da se je odpravila nemoralna kupa iz našega osrčja in s tem se je vrnil ugled v naselbino. S tem korakom je ravno A. Vehovec dokazal, da naš narod ni moralno propaden in da med seboj ne trpimo oseb, ki bi nam moralno ali gospodarsko škodovali. Vsak zdrav in na svojo kulturo ponosni narod bi to zahteval od svojega reprezentanta, da mu ščiti vsesplošen ugled. Vprašal bi, komu je žal za eskorto, ki je bila odstranjena iz srca naše naselbine? V kolikor poznam naše ljudi, nikomur. Vsak razsoden človek bo rekel, prav je tako.

Anton Vehovec se je pred letom spravil na policijski odde-

lek radi korupcije, katero so naši policaji izvajali v času prohibicije. Vprašal bi, kaj je bilo tukaj narobe? Ali ni policija bila dovolj dobro plačana po davkoplačevalcih ob času, ko so morali naši državljani doma posedati, se dolžiti in z lačnim žledcem odmerjene davke plačevati? Vsak policist je v času depresije prejemal več mesečne plače, kakor so jo istočasno v tovarnah štirje davkoplačevalci zaslužili! Ali so bili policisti pri svojem delu zapriseženi, da bodo čuvali vaše državljanske pravice ali da vas bodo lovili v svoje mreže, če ste slučajno imeli osminko kuhanega žganja pod streho? Ali so bili policisti za nas nastavljeni ali smo bili mi tukaj za policiste? Ali ni ravno policist tisti, ki je nastavljen, da čuva in izpolnjuje postavlo, ne pa krši poprej, kakor pa vsak drug državljani. Če se tako posluje, potem ni čuda, da nastane administrativna anarhija, v katero nima nikdo zaupanja. In kadar se kaj slničnega pripeti in ni iz te anarhije pota, mora ljudstvo podvzeti korake, da se gnoloba izčisti. Ljudstvo pa je zastopano po svojih reprezentantih in oni imajo nalogo, da očistijo smradljiv hlev.

Spominjam se varnostnega direktorja Nessa, ki nam je vprilo še dveh naših navzočih rojakov povedal sledeče: "Prosim vas vaše kooperacije v tem policijskem graftu, ki ga sedaj raziskujem, dami pomagajte, ker graftarstvo je tako globoko zagrizeno v policijski oddelek, da sem brez kooperacije ljudstva popolnoma brez moči. Graftarska veriga je tako močna, da jo bo težko raztrgati. Tri mesta v Ameriki imajo črno piko radi policijskega grafta, in med temi je najbolj črno mesto Cleveland. Chicago je tozadevno na boljšem položaju." Tako in mnogo več je govoril oni, kateremu je policija podrejena. Videl sem v Nessu dobrega in poštenega javnega uradnika.

Mi pravimo in kaj radi podudarjamo: Poštenost naj bo vrhlin vsakega javnega uradnika, toda kadar pa koga primejo radi nepoštenosti, pa simpatiramo z onimi, ki so nas guli, ne postavmo korupralni, če ne celo po nedolžnem preganjali. Tam, kjer se je slučajno kakšna nesreča storila, je bil vedno policist na mestu, da je našega rojaka za mal prestopok aretirjal, toda tam, kjer se je pa javno hazardiralo so pa policijski reveži oslepeli in dopuščali raketirstvo na debelo. Imeli so oči s podkupnino zavezane. Če ste naznanili, da ste bili na cesti od pobalinov okrađeni in na tla pobiti, so se vam pri prijavi smejali, toda kadar so pa videli kakšnega rojaka, da se je pri izstopu iz hiše okrog ust obrisal, pa so skočili v hišo, razbili vse in poleg zahtevali veliko podkupnino. Ni niso slišali milo prošnjo otrok, nič ni izdala v srce razjedajoča prošnja žene, da mora preživljati ubogo deco radi brezdelja. Njih geslo je bilo "daj novac in šuti," če tega ni bilo, pa boš kaznovan in zaprt. Prav je storil A. Vehovec, da je razkrinkal policijski graft. Mi hočemo poštene policiste, da bodo čuvali poštene državljane, ne pa one, ki so ogrožali varnost in blagostanje posameznega državljanca.

Dovoljeno naj mi bo napisati par vrstice o onih, ki so šli na pričevanje v zvezi s policijskim graftom. Čast in priznanje vsakomur, kdor je kaj obtožilnega povedal o teh krvoselih. Zakaj priznanje? Zato, ker vi ste tisti, ki boste kot poštene državljani s svojim izpričevanjem očistili gnojnično jamo, ki je smrdela do neba. Če gre komu

priznanje, gre vam in onemu, ki je iznesel stvar tam, kamor spada. V mojih očeh je največji zlobnež oni, ki vas pika zato, ker ste storili svojo državljansko dolžnost in neustrašeno izpričali pravici na ljubo. Kdor misli, da niste storili prav, ker ste proti policiji pričali tudi oni ni storil prav, ki je iz gorečih hiše otroke rešil. Le vaša zasluga bo, če bomo imeli v Clevelandu res policijo, kakršna mora biti in nikoli onih, ki priznavajo in z pikanjem na vas odbravajo nepoštenost in guljenje naroda. A. Vehovec in oni, ki so pričali v prid postavle, so v mojih očeh spoštovanja vredni.

J. Penko.

Za Baragov dan

Cleveland (Newburg), O. — Vse se pripravlja za slovesen Baragov dan, ki bo v nedeljo 25. julija. Gospodje iz stare domovine kot zastopniki naših bratov, prijateljev in somišljenikov, so že prišli, da zastopajo lepo Slovenijo na Baragov dan v kulturnem vrtu in na proslavi v Puritas Springs parku.

Tudi newburško okrožje je sklenilo, da pomaga na proslavi. Kako pa naj pomagamo? Tako, da se udeležimo odkritja spomenika v kulturnem vrtu dopoldne, potem pa vsi, kdor le more, naj se udeleži slavnosti v Puritas Springs parku. Kdor ima svoje vozilo, naj ga gotovo požene v nedeljo popoldne 25. julija proti zapadni strani mesta. Nekaj naprej od West Parka je Puritas Springs park. Kdor pa hoče in bo tudi najbolj pripraven, se pa lahko pelje z busom izpred SND na 80. cesti že nekaj pred deseto uro dopoldne, da se skupaj odpravimo na St. Clair Ave., odkoder se odpravljamo vsi skupaj v kulturni vrt. Po končani slavnosti tukaj, se odpravljamo vsi skupaj v park na zapadno stran mesta.

Vozne listke ima na razpolago Mr. Anton Meljač, 7820 Union Ave. Listke si pa moramo kupiti naprej, da se bo vedelo, koliko avtobusov naročiti. Ker se proslava vrši ob vsakem vremenu, je prav, da si vožnjo preskrbimo čim prej. Vožnja stane 50 centov za ves dan. To ni veliko.

Tudi se naznanja, da je vodstvo Puritas Springs parka dalo proste vstopnice za otroke, s katerimi so upravičeni do vožnje po raznih zabaviščih v parku. Te tudi dobite pri Mr. Meljaču in v vseh trgovinah v Newburgu. Dobite jih, kolikor hočete. Naj imajo tudi naši otroci veselje na raznih vozilih v parku.

In še nekaj naj povem. Sedaj skoro vse kompanije, kjer so zaposleni Slovinci, dajejo počitnice. Med počitnicami si greste pa radi ogledat jezersko razstavo. Vodstvo razstave je obljubilo, da bo dalo od vsake prodane vstopnice 10 centov za naš kulturni vrt. Poleg tega pa še eno vstopnico, vredno 25 centov zastoj. Torej dobite za 50 centov vstopnico, vredno 75 centov. Tudi te vstopnice ima na razpolago tajnik našega okrožja, Mr. Meljač. Ko greste na razstavo, se oglasite pri njem, ker imate 25c ceneje in obenem pa še pomagate z 10c za naš kulturni vrt.

Vsi Slovinci, od blizu in daleč, vsi na plan 25. julija, da pokazemo, koliko nas je Slovencev. Kdor je tej ideji nasproten iz enega ali drugega vzroka, naj ta dan nasprotstvo opusti. To naj bo samo slovenski Baragov dan. Vsi skupno in uspeh bo gotov!

Kdor je namenjen v nedeljo 25. julija v Puritas Springs park, njegov prijatelj pa ne, naj ga nagovori, da se udeležita skupaj in oba bosta zadovoljna. Torej vsi na plan na Baragov dan. Pozdrav vsem.

J. Resnik.

Spta v domovino

Na parniku Normandie. — Če bodo moje črke malo postrani, naj mi cenjeno uredništvo oprosti. Veste, na parniku se ne piše tako komodno kot doma pri mizi. Dovolite mi, da nekoliko opišem to naše potovanje.

Težka je bila ločitev od naših dobrih soprogov in sprog. Na 29. junija smo se odpeljali s Terminal postaje v Clevelandu in v New York smo dospeli 30. junija ob osmih zjutraj. Ob desetih smo se že vkrcali na parnik, ki je ob 12. odplul. Predno je parnik odrinil od kraja, je dal tak žalosten signal, da smo imele ženske kar rosne oči. Ti stikrat se je, mislim, še vsak v mislih poslovil od svojega draga, ki ga je pustil v Ameriki.

Predno nadalje pišem, iskreno pozdravljam vse moje prijatelje in znance. Prav iz srca se zahvalim vsem, ki so me spremljali na kolodvor. Tako naglo sem se odločila za potovanje, da je čuda, da sem mogla vse urediti. Na 23. junija šele sem šla k Mr. Kollanderu za potni list in moj nos namalat. Rekel mi je, naj grem kar brez skrbi domov in na 29. junija naj bom na postaji ob 5:30 zvečer, drugo bo pa vse on uredil. In tako je tudi bilo.

Prav brez vsake skrbi smo, ko nas spremlja Mr. Kollander. Samo jemo in pijemo, pa ne vodo, ampak vse kaj boljšega.

Vožnja na vlak do New Yorka je bila prav prijetna. Slovinci, ki nas je bilo čez 30, sami fest fantje in punce, smo imeli vagon zase. Gotovo da nam tudi "kratkega" ni manjkalo za korajžjo.

Na kolodvoru v New Yorku nas je že čakal Mr. Kollander. Lep bel klobuk je imel na glavi. Ali zato, da smo ga hitreje opazili, ali pa se je kakemu mladem dekletu napucal, kaj se ve. Pa naj bo že kakor hoče, mi smo bili veseli, ko smo ga zagledali, da mu je vsak svojo skrb na rame naložil. Mr. Kollander je poskrbel, da so prišli naši kovčegi v naše kabine. Vedno ima priprazen odgovor za vsakega in je kar čudno, da ga nobena stvar ne vjezi. Vsi ga imamo radi, posebno pa ženske, menda ja.

V kabini smo hitro napisale nekaj kart za svoje, predno je parnik odplul. Potem oddamo pošto Mr. Kollanderu, da jo ekspedira naprej. Pa kmalu pride nazaj in vpraša Mrs. Pinculič, komu da je karto pisala. Ona pojasni, da svojemu možu. "No, potem bo pa dobro, če še naslov napišete," ji pojasni Mr. Kollander. Ona je bila malo v zadregi, me smo se ji pa smejale.

No, potem smo pa odrinili od kraja in se poslavljale od ameriške celine, katere ne bomo videli nekaj tednov ali mesecev. Vožnja je jako lepa, morje mirno in postrežba izvrstna. Po večerji se spravimo vsi Slovinci in Slovenke skupaj in zapojemo, da se kar ladja trese. Da res lepo zapojemo, je dokaz to, da smo dobili lepo košarico cvetja iz prvega razreda. Mr. Kollander se je darovalcu v imenu nas vseh lepo zahvalil.

Na 3. julija nas je Mr. Kollander peljal na razgled po parniku Normandie. Parnik je tako lepo zgrajen, da si lepše palače misliti ne moremo. Kabine 3. razreda se ne razlikujejo dosti od onih v 2. razredu. Naše postelje so vsak dan sveže preoblečene, kabina posnažena, hrana izvrstna. Vse mize so lepo pogrnjene, na mizi šopek cvetic in vsak je, kar hoče.

Ta dan smo se vsi Slovinci in Slovenke skupaj slikali. Mr. in Mrs. Oswald imata s seboj 7-letnega sinčka in 10-letno hčerko, ki ima krasno piano harmoniko. Na te nas spremlja pri našem petju, da nas vse gleda in posluša. Tej igralki je sam kapitan podaril Lepo knjigo s svojim podpisom in priznanjem nje-

nega lepega igranja.

Na 4. julija smo pa zvedeli, da nas tudi narava lahko malo ustrašuje. Deževalo je in ladja se je malo pozibavala, pa ni toliko, da bi bilo treba ribam v roko segati ali da bi sv. Urha na pomoč klicali. Do danes smo bili še vsi zdravi. Če je slabo vreme, gremo pa v sprejemnico, ki je prostorna dovolj, da lahko tudi plešemo. Tukaj plešemo, igramo karte, kot bi bile na vizitih.

Mr. Drašler je eno uganilo, namreč, da je ženska čudna stvar. Kolikor bolj se parnik oddaljuje od Amerike, toliko bolj vsaka svojega moža hvali. Menda bo že res kaj takega.

Z menoj v kabini je Mrs. Lupšina iz Prince Ave., ki tudi pozdravlja vse svoje drage v Clevelandu. Druga sopotnica je pa šolska sestra Vladimira, Slovenka, jako prijazna, da ji imamo vsi radi. V kabini zraven naše so pa Mrs. Vene, Mrs. Kodrič in Mrs. Pinculič. Pa hodimo druga do druge v vas.

Jaz se večkrat domislim našo slivo na vrtu v Clevelandu. Kdo jo bo neki obiral, ko mene ne bo doma. Mogoče jo bo spet Mrs. Oražem obrala kot lansko leto. Look out Francka!

V nedeljo 4. julija je bila naša na krovu. Bilo je nepopisno lepo. Zahvalili smo se Bogu, da smo tako srečno in zdravi potovali.

Jutri, 5. julija, pa bomo dokončali našo prijetno vožnjo. Prav težko se bomo ločili z lepimi ladje in fine postrežbe. Pa vse te stvari je enkrat konec. In tako naj bo tudi mojega pisanja. H koncu pozdravljam še vse moje sočlanice pri društvu Slovenke Marije (stare), društva Marije Magdalene št. 162 KSKJ in društva sv. Ane št. 4 SDZ in društva Jutranga zvezda JSKA.

Geňovefa Zupan

Predsednik Roosevelt, se rad počuti domačega na kakem pikniku in kot takega ga vidimo v veseli družbi na Jefferson otoku pri Washingtonu, kjer je na prijetnem pikniku gostil demokratske senatorje in kongresnike.

Če verjamele al' pa ne

"Kako si pa ti odvadila svojega moža, da ne hodi zvečer več po gostilnah?"

"Ti bom povedala, če mi obljubiš, da boš molčala."

"Zagvisno, da bom."

"Torej, ko je neke noči prišel precej natreskan domov, sem zaklicala s prav prijaznim glasom: 'Ali si ti to ti, ljubi moj nez?'"

"In to je pomagalo, praviš?"

"Seveda je. Mojemu možu je namreč ime Tone."

△ Boriteljica za ženske pravice je govorila, na nekem zborovanju ter jako zmivala moške, ki ne dovolijo ženskemu spolnemu enakim pravic.

"Le kje bi bili vi moški, če ne bi bilo žensk!" grmi govornica.

"V paradižu!" se oglasi moški glas iz dvorane.

Kaj pravite?

Urednik Molek od Prosvete je v precej vroči kaši. Pasja logika ga je zmotila, da je zapisal, da so bile kokoši na clevelandškem banketu stare in trde. Prijeli so ga in zdaj preklicuje, da kokoši niso bile trde, ampak da so bili noži preslabi, da bi niti masla ne rezali. Well, zdaj je pa spet vprašanje, če je bilo res maslo pretrdo, ali so bili končno le noži skrhani. Zdaj imajo besedo nožarji in maslarji, da se potegnejo za svoje, da se neprevidnega urednika pritisejo k steni. Morda bo končno izjavil, da sploh nobenega banketa ni bilo.

Geslo novoporočencev bi bilo v največjih slučajih to: Dva prav tako lahko stradata kot eden.

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po namiznem izvirniku K. Maza

Stopila sva skozi goščavo in na jaso.

Vse življenje ne bom pozabil prizora, ki sem ga tistikrat gledal.

Ko je uzrl svojo mrtvo ženo, je bolešno kriknil, planil in se vrgel ob njej na tla. Vzel jo je v naročje, poljuboval njene mrzle ustnice, ji božal lice, ji gladil lase in jo iznova poljuboval. Zelo zelo jo je ljubil—in vendar je bil trd do nje!

Skrivala je svojo vero pred njim. Koliko gorja in žalosti je pretrpelo njeno srce.

Menda je stotnik tudi tako mislil. Ni več jokala. Srečo je strmel v njen obraz, kot bi hotel skrivnost razbrati z nje.

"Umrla je od žalosti!" je povedal počasi in trudno.

Pogrešno bi bilo, če bi ga bil tolažil. Odgovoril sem:

"Umrla je v veri, ki je zveličavna. Krščanstvo tudi ženi obljublja nebesa. Ti pa si ji hotel nebesa vzeti!"

"Ne govori tako! Tvoje besede mi trgajo srce! Mrtva je."

In jaz sem morebiti kriv njene smrti. Da bi le še samo enkrat odprla oči. Da bi le še samo enkrat govorila z menoj! En sam pogled bi še rad videl, eno samo besedo slišal!

"Pa šla je brez slovesa. Nikdar več ne bom gledal v njene ljube oči. Nikdar več ne bom čul njenega ljubečega glasu. Tako mi je, kot da sem jo umoril!"

Tako je tožil in objemal njeno truplo.

Molčal sem.

Opazil je rožni venec.

"Tole ni molek muslimanov!" je pravil. "Devetindevetdeset krogel bi moralo biti na njem za devetindevetdeset Allahovih lastnosti. Tale verižica ima pa velike in majhne kroglice. Kaj je to?"

Razložil sem mu. Zvesto je poslušal.

"Ali bi mi povedal tisto molitev, ki jo imenujete očenaš, in pa pozdrav na Mater božjo?"

Ko sem mu izpolnil željo, ki je bila nenavadna iz ust mohamedana, je rekel počasi:

Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpustamo svojim dolžnikom! Tako je molila. Ali misliš, da je tudi meni odpustila?"

"Gotovo! Saj je kristjanka in te je ljubila!"

"Tale rožni venec je last služabnice, ki sem jo napodil. Shranil ga bom, Hara se ga je oklepala, ko je umrla. In tule je križ. Tudi tale križ sem videl pri služabnici. Oboje je pustila Hara."

In tale jaso. Ostala bo nespremenjena, vse kakor je sedaj. Morebiti pridem pogosto sem. Mislim bom na njo.

"Nič ne sme vedeti za tale prostor. Sam bom odnesel Hara. Pojdiva, effendi!"

Dvignil je rajnko v naročje in jo nesel skozi grmovje in še po hribu navzdol, da bi ljudje ne našli prostora, kjer je umrla in ki je za njega postal svetišče. Oltar bo ostal in križ na njem—

Položil jo je v travo in ji zakril obraz.

"Videl si njen obraz," je pravil. "Greh je, pa umrla je kot kristjanka, in tudi ti si kristjan. Drugi pa je ne smejo videti."

Sedel je poleg nje in si očital, da je kriv njene smrti. Njegova žalost je bila odkritosrčna.

Narednik je pripeljal dva človeka z nosilnico. Naložili so truplo in ga odnesli v stolp, v stotnikovo sobo. Dečka sta bridko zajokala, ko sta zagledala mrtvo mamico. Kakih deset let sta imela, dovolj sta bila stara, da sta razumela izgubo. Tudi stotnik in brkasti narednik sta iznova zajokala.

Srce se mi je trgalo, šel sem iz sobe.

Stotnikovi ljudje so se vrnili z brezuspešnega iskanja. Bogat je bil, veliko posestvo je imel in številno služinčad.

Postregli so nam, pa sami smo jedli, stotnik je ostal v stolpu. Ko smo si odpočili, sem mu dal sporočiti, da bi rad odpotoval. Poslal mi je glas, naj pridem k njemu, rad da bi govoril z menoj. Ustregel sem mu.

Sedel je v sobi poleg trupla rajne žene. Ves objokan je bil. S trudno kretnjo mi je ponudil roko.

"Zapustil nas boš?"

"Moram. Mudi se mi dalje."

"Res mudi se ti? Bi ne ostal nocoj pri meni? Da je Hara še živa, bi mi morala pripovedovati o veri kristjanov. Pa mrtva je, ne bom več čul njenega glasu. Nimam drugega k tebe. Le ti mi lahko pripoveduješ o krščanstvu."

"Ostani! Ne pusti me samega v mojih bridkih, grenkih mislih!"

Res se nam je mudilo, pa nekaj mi je pravilo, da mu ne smem odbiti prošnje, zaslužil sem, da utegnem storiti veliko delo.

Ostal sem.

Tovariši niso ugovarjali. —

Udobno so se nastanili spodaj v hiši, sam sem ostal s stotnikom v samotnem stolpu.

Najini pogovori so bili resni, zelo resni. Posveten človek sem, nisem duhovnik, še manj sem misijonar. Storil sem, kar sem vedel in znal. Njegovo srce je bilo odprto, skušal sem položiti v to odprto, zrahljano zemljo seme besede božje in upal sem, da bo pognalo in rodilo sad.

Zvečerilo se je in še sva govorila, noč je zagnila pokrajino in pri brleči svetilki sva nadaljevala pogovore.

Ostal sem pri njem do zore. In potem smo odpotovali.

V golobnjaku

Na večer smo pripotovali v nekdanj sloveči železni rudnik Nevropok. Drugo jutro smo jezdili dalje in prijezdili opoldne v Melnik.

Pa zakaj smo ravno v Melniku potovali?

Ko nam je v Odrinu ušel Barud el-Amazat, smo našli v njegovi obleki skrivnostne lističe in na njem so bile zapisane še bolj skrivnostne besede:

"In pripa veste la Karanorman han ali za panajir Menelikke."

Dolgo smo ugibali, kaj bi te besede pomenile, in končno zasodili, da bo Barud el-Amazat zaenkrat potoval v Melnik, ki mu Turki pravijo Menelik, in da ga bomo tam gotovo našli.

Po kaj da potuje v Melnik, tega nismo uganili, najbrž je šlo spet za novo lopovstvo.

Deselimov brat nam je povedal, da ga najdemo pri trgovcu Glavi. Vedeli smo torej precej vse, kar smo morali vedeti, in upali smo, da se nam topot Barud el-Amazat in njegov tovariši ne bodo izmuznili.

Seveda nismo jezdili naravnost h Glavi. Prenevarno bi bilo, ker so nas ubežniki dobro poznali. Šli smo iskat drug han.

Toda sejm je bil v Melniku in tujece vse polno. Albani je odslavil svojega konjarja, sam je bil s svojo prtjago. Kmalu je našel prenočišče. Mi pa smo bili štirje in vsi na konjih, zaman smo postopali po mestu, nikjer ni bilo prostora za štiri ljudi s konji.

Precej poparjeni smo stali pred hanom, kjer so nas pravkar spet odslavili, ko je stopil k nam človek in nas vprašal:

"Prenočišča iščete, kajne?"

(Dalje prihodnjič)

1937	JULIJ	1937
Su	Mo	Tu
4	5	6
11	12	13
18	19	20
25	26	27

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

JULIJ

25.—Baragov dan, ogromna prireditev v Puritas Springs parku.

25.—Društvo Washington št. 32 SZZ priredi piknik na Stuski farmi.

25.—Klub Slovenskih gročistov in mesarjev v Collinwoodu priredi svoj letni piknik na Pintarjevi farmi.

25.—Društvo št. 403 H. B. Zajednice iz Newburga priredi piknik na cerkvenih prostorih v Maple Heights, O.

31.—Lake Shore Post, American Legion, priredi izlet na Pintarjeve farme.

AVGUST

1.—Piknik župnije Marije Vnebovzete na Močilnikarjevi farmi.

8.—Piknik združenih društev fare sv. Vida na Pintarjevi farmi.

15.—Društvo Slovenski Napredni Farmer št. 44 SDZ priredi piknik v proslavo 10-letnice obstanka pri Antonu Debevču v Madisonu, O.

15.—Slovenska šola S. N. Doma na St. Clair Ave. ima svoj piknik na Močilnikarjevi farmi.

29.—Podružnica št. 32 SZZ praznuje 8. obletnico.

29.—Klub slovenskih vdov priredi piknik na Strumbljevi, zdaj Jagrovi farmi.

SEPTEMBER

4.—Skupna društva SSPZ, Olimpiada, tri dni, v avditoriju S. N. Doma.

11.—Društvo sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

19.—Konzert Združenih mladinskih zborov v S. N. Domu na St. Clair Ave.

25.—Društvo Martha Washington št. 38 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

26.—Igra in ples Pevskega zbora Cvet v S. D. D. na Prince Ave.

OKTOBER

2.—Društvo sv. Ane št. 4 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

3.—Konzert "Kanaščkov" v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave.

9.—23d Ward Democratic Club, ples v avditoriju S. N. Doma.

Doma.

17.—Radniška organizacija, koncert v avditoriju S. N. D.

23.—Društvo Clairwood št. 40 SDZ, ples v avditoriju S. N. Doma.

24.—Mladinski pevski zbor Slavčki, koncert v avditoriju S. N. Doma.

30.—Društvo Carniola Hive št. 493 TM, ples v avditoriju S. N. Doma.

31.—Dramatično društvo Ivan Cankar, predstava v avditoriju S. N. Doma.

31.—Jesenski koncert pevskega društva "Zvon" v S. N. Domu na 80. cesti.

NOVEMBER

7.—25-letnica društva Kras št. 8 SDZ v Slovenskem domu na Holmes Ave.

7.—Društvo sv. Kristine št. 219 KSKJ priredi jesensko zabavo v šolski dvorani sv. Kristine na Bliss Rd.

13.—Društvo Slovenec št. 1 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

14.—Jesenski koncert mladinskega pevskega zbora Črčki v S. N. Domu na 80. cesti.

14.—Samostojni pevski zbor Zarja, opera v avditoriju S. N. Doma.

20.—Društvo Svobodomiselne Slovenke št. 2 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. D.

21.—Pevsko društvo Lira, koncert v avditoriju S. N. D.

21.—Konzert Pevskega zbora Cvet v S. D. D. na Prince Ave.

27.—Variety Club, ples v avditoriju S. N. Doma.

1938

JANUAR

1.—Proslava 25 letnice obstoja društva Glas Cleveland-skih Delavcev št. 9 SDZ v avditoriju S. N. Doma.

30.—Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ obhaja 10-letnico obstanka v S. N. Domu.

Kratka kazen

Te dni so izpustili iz državnih zaporov bivšega clev. councilmana Herberta Cuylerja, ki je bil obsojen na 7 let ječe radi povelje \$6,800.00. Cuyler je bil mestni councilman, ko je bil aretiran. V zaporu je sedel samo eno leto. Velike tatove izpuščajo...

MATI DOMOVINA POŠILJA POZDRAVE

(Nadaljevanje s 1. strani)

sta povsod med rojaki tukaj uživala gostoljubnost in prisrčnost, ki je lastna slovenskemu narodu. Videla bosta veliko demokracijo, ki vlada v silnih ameriških državah, videla bosta velikansko to deželo, a videla pa ne bosta onih prisrčnih dolin, hribov z belimi cerkvami posejanih, ki jih ima tako nepopisno lepe samo naša Slovenija.

Zatem je pripeljal na oder naš mojster Ivan Zorman svoje izveščane zore, Slovenijo, Zvon in Črčke. Vsako društvo je zapelo po tri pesmi, a Črčki so peli štiri. Peli so narodne pesmi in peli so tako kot še nikdar. Seve, najbolj so ugajali Črčki, ti srebrnisti glasovi iz nedolžnih src. Oba gosta sta bila silno ginjena, ko sta slišala to našo mladino peti tako čisto in precizno slovensko pesem tri tisoč milj proč od zibelke slovenskega naroda.

Viktor Kužnik in Angelca Leganova, čvrst dečko in zala deklica, sta gostoma v počast deklarala in bila viharno pozdravljena od navzočih.

Nastopil je ta večer prvič šest mladih newburških godbenikov, ki so zaigrali na svoje instrumente slovenske komade, da jih je bilo veselje poslušati.

Gosta je pozdravil v svoji zneseni besedi tudi g. Ivan Zorman, kot zna le on, ki zna zastaviti besedo in izpeljati zamisel, da res nekaj zaleže. Povedal je gostoma, da na tak način živimo izseljenci tukaj v novi domovini, s pesmijo in gojitvijo slovenske čistite besede. Mr. Zorman je omenil, da bi bilo i tukaj med nami izseljenci vse drugače danes, če bi prihajali med nas iz domovine že pred 30 in 40 leti taki blagoslovniki. V slovenski pesmi, je rekel g. Zorman, se veselimo in se tolažimo. Mladini skušamo dati in vcepiti ji v njih srca lepoto našega slovenskega duha in srca. Lepota, ki smo je prinesli iz rojstne domovine, ne bo z nami izumrla, ampak bo živele v srcih in dušah naših otrok.

"Sprejmite, draga gosta," je zaključil g. Zorman, "od nas pevec prisrčen pozdrav, ki je povezan z roženkrautom, nageljnomo in rožmarinom."

Zatem je g. kanonik Oman predstavil g. ravnatelja Slapšaka, ki je bil živahno pozdravljen od navzočih. G. Slapšak je povedal mnogo lepega in poudarjal, da ne bo nikdar pozabil prisrčnega sprejema od rojakov tukaj. Nesel bo, je rekel, od tukaj nepozabne spomine naše iskrenosti in bo povedal doma našim bratom

in sestram, da žive v veliki Ameriki naši ljudje, ki jih mora človek imeti rad.

Nato g. kanonik Oman predstavil dr. Franceta Trdana, ki ga je občinstvo pozdravilo s prisrčno ovacijo. Dr. Trdan je povedal, da prinaša pozdrave od nadškofa Jegliča, od škofa dr. Rožmana in vsega slovenskega naroda, zlasti pa od naših mater in očetov. Povedal je, da je bil še štiri dni pred smrtjo nadškofa Jegliča pri njem in mu je povedal, da potuje v Ameriko. Čestiti vladika mu je rekel: "Povejte jim, tem mojim dragim rojakom, da jih pozdravljam, da se jih vedno spominjam v molitvi in jim rečite, naj nikdar ne pozabijo vero svojih očetov!"

Ko je šel dr. Trdan po slovo k škofu dr. Rožmanu, mu je ta rekel, da bi šel najraje kar z njim, ker ne more pozabiti onih lepih dni, ki jih je užil med svojimi rojaki tukaj pred par leti. Naročil mu je, naj nam izroči njegove iskrene pozdrave.

Dr. Trdan je rekel, kako je bil ginjen, ko je šel v domačo vas in povedal, da gre preko luže na obisk. Obsule so ga matere in očetje in ga blagorivali, kako da je srečen, ko gre, ko bo lahko videl našega, pa našo in pozdravi naj jih v njih imenu.

Povedal je tudi, da je bil njegov oče dvakrat v Ameriki in njegov brat, da je tukaj pokopan. Zato si je pa vedno želel, da bi enkrat videl deželo, ki je dala kruha njegovemu očetu in kjer počiva pod zeleno rušo rodni mu brat.

Globoko ginjen je zatrjeval dr. Trdan, da se ne čuti, da bi bil v tujini, ampak čuti, kot bi bil doma. Kako lepo prepevajo tukaj slovensko pesem, kako čisto izgovarjajo besede! Z veseljem bo povedal doma s pisano besedo o vrlinah naših izseljencev, od svojih bratov in sester, ki so šli za kruhom daleč po svetu, pri tem pa niso pozabili svoje pesmi in svojega jezika.

Zares, lep večer je bil za nas poslušalce in kot sta se izrazila, tudi naša cenjena gosta, ko sta si podali roko stara in nova domovina in si izmenjali srčna čutila.

G. Šubelj pozdravlja

Mr. Anton Šubelj iz Brooklyn, naš koncertni in operni pevec, pošilja pozdrave v Cleveland. Iskrena hvala.

MALI OGLASI

Vabilo

Članice društva Kraljica miru št. 24 SDZ so vabljene, da se udeležijo redne mesečne seje v torek 20. julija, ob 7:30 zvečer v S. N. Domu na 80. cesti. Polletni račun bo prebran in nadaljevalo se bo z razmotiranjem glede društvene zastave. Vabi se starše, da pošljejo svoje otroke, ki so v mladinskem oddelku, na sejo v torek zvečer. S sestrskim pozdravom — Frances Petrich, tajnica.

Soba se odda

pripravna za pečlarje, s kuhinjo ali brez. Vprašajte na 1135 Addison Rd., spredaj. (167)

Opremljena soba

se da v našem enemu ali dvema fantoma. Vprašajte na 1131 E. 60th St. (167)

LOUIS OBLAK

TRGOVINA S POHISTVOM
Pohistvo in vse potrebščine za dom.
6612 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 2978

WOLFF HEATING CO.

GREJNI INŽENIRJI
GORAK ZRAK, PARA, VROČA VODA, AIR CONDITIONING
Popravljalni deli za vse vrste boilerje in furnace
DO 3 LETA ZA PLAČANJE
Postavite si grelni sistem in začnite plačevati v septembru

Vprašajte za Stefan Robash, naš zastopnik
715 East 103rd Street
Vabijo se tudi naročniki izven mesta

V SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI
BLAGOPOKOJNEGA MOŽA
IN OČETA

Jos. Zabukovec

19. julija 1936—19. julija 1937

Leto dni zdaj zemlja krije
tvoj premili nam obraz,
težke rane še skelijo
ni jih še zacelil čas.

Brezštevne misli naše
dnevno tja na grob hite,
kjer počiva nam najdražje
kar ljubilo je srce.

Spavaj v miru—sladko spanje
luč naj večna Ti sveti,
večne tu pač ni ločitve
kmalu združimo spet se vsi.

Zalujoči

Antonija, soproga;

Joseph in Antonija, otroka.

Cleveland, O., 19. julija 1937.

PODPIRAJTE SLOVENSKE
TRGOVCE

AUGUST KOLLANDER

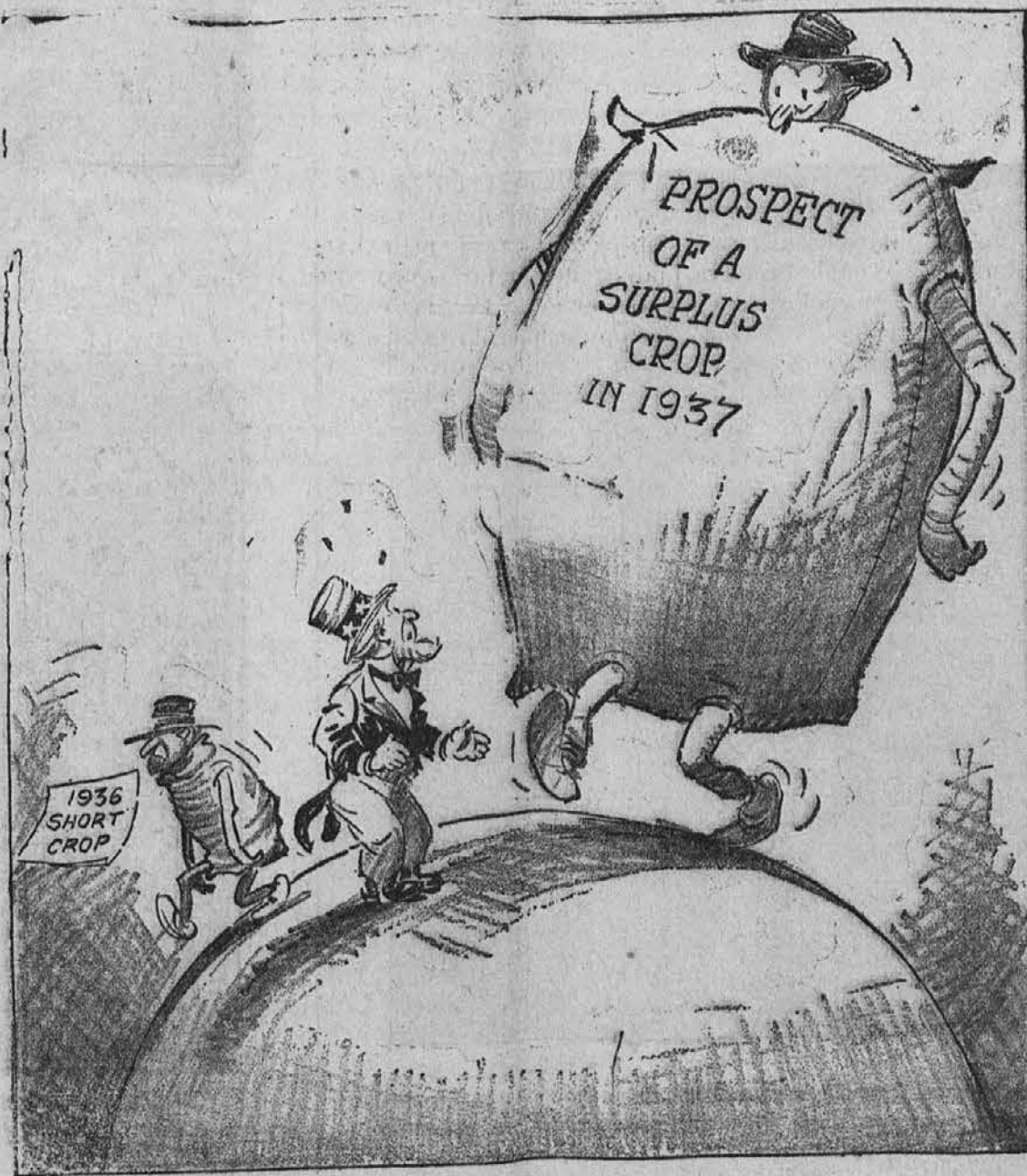
6419 St. Clair Ave.
Slovenskem Narodnem Domu
PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike;
POŠILJA denar v staro domovino točno, po dnevnih cenah;
OPRAVLJA notarske posle.
Kollander ima v zalogi tudi jugoslovanske znamke

IMPORTIRANA
ČELA ZA AVBE

Pravilno izdelana čela za avbe in ovijače, kot tudi krasne, ročno izdelane rute, narejene v Ljubljani, dobite po zmerni ceni na spodaj označenem naslovu, dokler zaloga ne poide.

ERAZEM GORSHE
1030 E. 66th Pl.

Vogal 66 in St. Clair zgoraj.

Roža sveta

POVEST IZ DOBE TRETJE KRIZARSKE VOJSKE

Angleški spisal: H. R. HAGGARD

Prevel: I. M.

Drugo jutro sta po zajutru upala, da se jima posreči govoriti z Rozamundo, ali da bo vsaj Masuda prišla k njima. A nista videla Rozamunde in tudi Masude ni bilo. Pač pa je prišel neki častnik ter jima pomignil, da gresta z njim. Šla sta in peljal ju je po dvorani in po hodnikih na teraso pravice, kjer je sedel Sinan v svoji črni halji pod baldahinom sredi marmorne od solnca razsvitljene dvorane. In poleg njega, tudi pod baldahinom in v sijajni opravi je sedela Rozamunda. Skušala sta prodati naprej in govoriti z njo; pa prišli so stražniki ter jima odkazali prostor nekaj korakov proč, kjer sta morala ostati. Le Wulf je rekel na glas v angleškem jeziku:

"Povej nama, Rozamunda, ali se ti dobro godi?" Ona pa se vzdignila svoj blede obraz, se nasmejala in prikimala.

Na Sinanovo povelje jima je Masuda ukazala molčati, rekoč, da ni dovoljeno govoriti z gospodom gora ali z njegovo tovarišico, razen če se jima veli. Ker pa sta izvedela, kar sta želela, sta molčala.

Nekaj starejšin se je približalo baldahinu, kjer so se posvetovale s svojim gospodom o očividno važni zadevi, kajti obrabi so jim bili resni. Kmalu so zopet odšli iz dvorane in se v hipu vrnili, v njihovi družbi pa so bili trije plemeniti Saracenci, ki so jih spremljali služabniki, nosili so zelene turbane, ki so pričali, da so bili prerokovi potomci. Ti možje, utrujeni od dolgega potovanja, so vendar ponosnega obraza stopali po terasi; ozrli se niso na starejšine ne na druge navzoče; le ko so ugledali obadva brata, so ju začudeni pogledali. Ko so uzrli Rozamundo, ki je sedela v baldahinovi senci, so se ji priklonili, za Al Džebala se pa niso zmenili.

"Kdo ste vi in kaj želite?" vpraša Sinan. "Jaz sem vladar te dežele. To so moji ministri," in pokazal je na svoje starejšine, "in tukaj je moje žezlo," in dotaknil se je krvavordečega bodala, ki je bilo uvezeno v njegovo črno oblačilo.

Po tej Sinanovi izjavi so se mu poslanci vljudno priklonili. Nato pa mu odgovori njihov govornik:

"Tisto žezlo poznamo; že od daleč ga je bilo videti. Poslanci smo Salah-ed-dinovi, ki je poveljnik pravovernih, sultan jutrovega. Tle papirji z njegovim pečatom so naše poverilne listine, ako ti jih je drago prečitati."

"Tako," odgovori Sinan, "slišal sem že o tem poglavarju. Kaj pa želi od mene?"

"Tole, Al Džebal. Neki Frank, ki je pri tebi v službi in izdajavec, ti je izdal nečakinjo Salah-ed-dinovo, princezino balbeško, ki jih je bil oče nek frankovski plemenitaš z imenom D'Arcy in ki ji je ime Roža sveta. Ker je sultan Salah-ed-din zvedel o tej stvari od svojega služabnika princeza Hasana, ki je utekel tvojim vojakom, sedaj zahteva, da mu nemudoma izročiš to gospico, njegovo nečakinjo in ž njo glavo Franka Lozela."

"Glavo Franka Lozela lahko dobi jutri zvečer, če hoče. Gospico si pa obdržim jaz," zarenči Sinan. "In kaj potem?"

"Potem, Al Džebal, ti napovedujemo v Salah-ed-dinovem imenu vojsko — vojsko, dokler ne bo ta tvoja trdnjava do tal razdejana, vojsko, dokler ne pogine cel tvoj rod, dokler ni umorjen poslednji mož, ženska in otrok, dokler ne vržemo tvojega trupla

prokrajem, da ga pojedjo."

Sinan ves razjarjen vstane in si puli brado.

"Pojdite domov," zakriči, "pa povejte tistemu psu, ki mu pravi sultan, da mu vzlic njegovega nizkemu stanu jaz, Al Džebal, izkazujem čast ki je ne zasluži. Moja kraljica je umrla in čez dva dni od danes, ko preteče mesec mojega žalovanja, vzamem za ženo njegovo nečakinjo, princezino balbeško, ki sedi poleg mene kot nevesta."

Pri teh besedah je Rozamunda, ki je pozorno poslušala, skočila pokonci, kakor da bi jo kača pičila, si zakrila z rokami obraz in zajejala.

"Princezinja," je dejal poslanik, ki jo je opazoval, "videti je, da razumeš naš jezik; ali je tvoja volja, da združiš svojo plemenito kri s krvjo krivoverskega glavarja morilcev?"

"Nikoli! Nikoli!" je zavpila. "To ni moja volja, saj sem le slabotna vjetnica in po veri kristjana. Če je moj stric Salah-ed-din v resnici tako velik, kot sem čula o njem, potem naj pokaže svojo moč ter me osvobodi in z menoj ta dva moja brata, viteza sir Godvina in sir Wulfa."

"Ti torej govoriš arabsko," je rekel Sinan. "Dobro; bo vsaj najin ljubavni pogovor lažji — no, pa ženske muhe so izpremenljive. Vi, Salah-ed-dinovi poslanci pa se poberite zdaj, sicer vas pošljem na daljše potovanje; pa povejte svojemu gospodu, da bodo moji fedais ž njim govorili, a se drzne vzdigniti svoje prapore proti mojemu zidovju. Podnevi in ponoči, niti en trenotek ne bo varen. Strup bo prežal nanj v njegovem kozarcu in bodalo v njegovi postelji. Njegovi stražniki, ki jim najbolj zaupa, ga bodo umorili. Ženske njegovega harema mu prinesejo smrt, — da, smrt bo celo v zraku, ki ga diha. Ako ga je volja rešiti se, naj se skrije med ozidjem svojega Damaska ali se pa zabava z vojskami proti blaznim častivcem križa, mene pa naj pusti, da v miru živim s to gospico, ki sem si jo izbral."

"Velike besede, vredne velikega morilca," je rekel poslanik.

"Zares velike besede, ki jim slede velika dejanja. Kakšen up zmage pa ima ta tvoj gospod proti ljudstvu, ki je priseglo biti

pokorno do smrti? Smejiš se? Pridi semkaj, ti — pa ti." In pozval je dva starejšini po imenu.

Vstala sta in se mu poklonila. "Čujta, vredna moja služabnika," je rekel, "pokaži ta tem krivoverskim psom, kako znata ubogati, da bo njihov gospod spoznal moč vajinega gospoda. Stara sta in sita življenja. Pojdita in čakajta me v raju!"

Starca sta se malo stresla in poklonila. Vrzavala sta se brez besedice, stekla drug poleg drugega ter skočila v prepad.

"Ali ima Salah-ed-din take služabnike kot sta ta dva?" vpraša Sinan v tišini, ki je nastala. "Veste, in kar sta ta dva storila, bi storili vsi, če bi jim velel, da gata umore. Sedaj pa pojdite nazaj in vzemite, če hočete, seboj ta dva Franka, ki sta moja gosta, da bosta pričala o tem, kar ste videli. Prevedli moje besede vitezom, ženska."

In Masuda jih je prestavila. Nato je Godvin odgovoril po njej.

"Malo razumeva o celi zadevi, ker ne umeva našega jezika; ali, Al Džebal, predno zapustiva tvoje gostoljubno streho, imava poravnati neko zadevo s tistim Lozelom. Potem pojdeva s tvojim dovoljenjem, a ne prej."

Pri teh besedah Rozamunda vzdihne kakor olajšana in Sinan odgovori:

"Kakor želita; torej bodi," in pristavil je še: "Dajte tem se lom jesti in piti, predno gredo."

Njihov govornik pa odgovori: "Ne dotaknemo se kruha in soli morilcev, da ne bi postali

njim enaki. Al Džebal, mi odhajamo, a tekom enega tedna pridemo zopet v spremstvu deset tisoč sulic in na eno izmed njih nasadimo tvojo glavo. Tvoje zaščitno pismo nas varuje do solnčnega zahoda. Za tem stori vse najhujše, kakor storimo i mi. Visoka princezinja, naš svet je, da usmrtime sama sebe in si tako pridobite neumrljivo čast in slavo."

In drug za drugim so se ji priklonili, obrnili in odšli v spremstvu svojih služabnikov po terasi.

Nato je Sinan zamahnil z roko in dvorjani so se razhajali. Najprej je odšla Rozamunda v spremstvu Masude in straž, zatem pa sta dobila brata ukaz, da i onadva odideta.

Odšla sta zamišljena v stranske dogodke, ne da bi našla kak žarek upanja razen v Boga.

ŠTIRINAJSTO POGLAVJE

Boj na mostu.

"Saladin pride," reče Wulf poln upanja in z višine, ki so na nji stali, pokaže na spodaj ležečo ravnino, čez katero se je premikala četa jezdecov v polnem diru. "Poglejte, tam prihaja njegovo odposlanstvo!"

"Da," odgovori Godvin, "prišel bo, a bojim se, prepozno."

"Res, razen če mu gremo naproti. Masuda je obljubila."

"Masuda," vzdihne Godvin. "Oh! Če se zmislim, da mora toliko biti odvisno od zvestobe ene same ženske!"

"Ni odvisno od nje," de Wulf, "odvisno je od usode, ki odločuje. Daj, zajahajva."

In jezдила sta v spremstvu svoje varnostne straže po vrtovih ter opazovala lego strme skale in kako bi se dalo od vseh strani priti do nje. Nato sta se vrnila zopet domov ter čakala sporočila od Rozamunde, a zaman. Tisto noč ni bilo gostije in večerjo so jima prinesli v hišo za tujce. Med večerjo je prišla za trenutek Masuda jima sporočiti, da imata dovoljenje jezdit pri mesečnem svitu na most ter da bodo ob gotovi uri oboroženi oprede čakali nanju.

Brata sta vprašala, če ne pride sestra Rozamunda k njima na

skupno večerjo. Masuda odgovorila, da ji, ker je bila izvoljena Al džebalova kraljica, postava ne dovoljuje, da bi večerjala z drugimi moškimi, niti z brati. Pri odhodu se je kakor po naključju izpotaknila, se zadela ob Godvina in zašepetala:

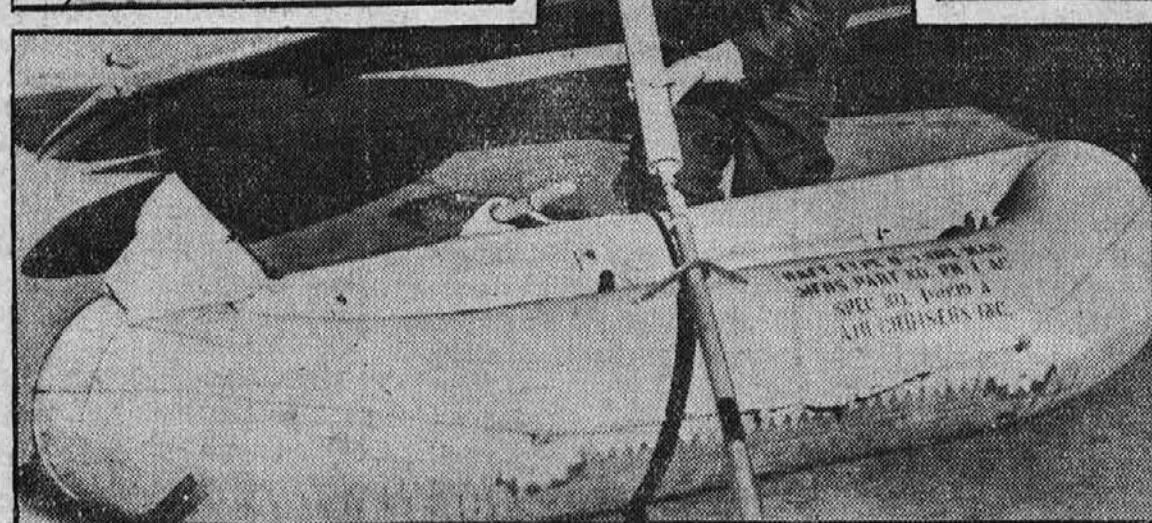
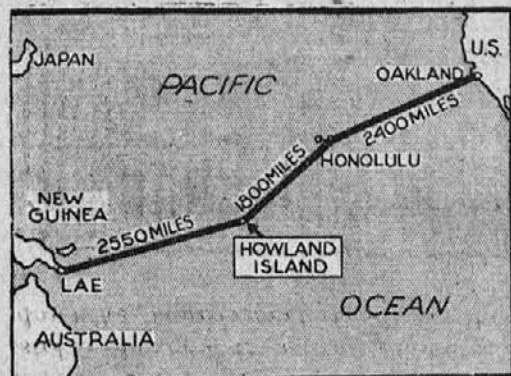
"Pomni, zvečer!" in ni je bilo več.

Kmalu je prišel častnik ter ju peljal h konjem, ki so že čakali nanje, in odjezdili so proti utrjenemu mostu. Prišedši bliže tja so videli, da je odhajal Lozel na velikem vrancu, ki je bil ves pečasih pa posamezno.

tudi on uril na tisti nevarni poti, kajti ljudje, ki se jih je mnogo nabralo, so ploskali in klicali: "Dobro si jezdil, Frank! Dobro si jezdil!"

Brata sta dospela do mostu, Godvin na Plamu prvi, ter vodila konja korakoma čezenj. Konja se nista ustavljala, dasi sta nekoliko hrskala vzpričo temnih prepadov na obeh straneh. Vrnila sta se v diru, zatem pa se obrnila zopet nazaj na most in dirjala nekočkrat čezenj v počasnem polnem diru, včasih skupaj, včasih pa posamezno.

(Dalje prihodnjic)

Na sliki vidite avijatičarko Amelio Earhart in njenega pilota Fred Noonana, ki sta brez sledu izginila blizu Howland otočja, ko sta bila že na potu proti Zed, državam. Sodi se, da je aeroplanu zmanjkalo goriva in sta se morala spustiti na morje dne 2. julija. Ameriška bojna mornarica in ameriška bojna letala so prekrizala 260,000 milj pri iskanju ponesrečenih, kar stane vlado Zed, držav vsak dan \$250,000.00. Amelijin zrakoplov, ki je veljal \$80,000, je imel vso moderno opremo in tudi čoln iz kavčuka, ki se ga je dalo poljubno napolniti z zrakom, kot kaže Mrs. Earhart, ki ima ročno pumpo v roki. Slika v levem kotu na kaže pot, ki sta jo nesrečna zrakoplovca vzela in pa pozicijo Howland otočja, kjer se je izgubila vsaka sled za njima.

V Emory University bolnici v Atlanti imajo posebne odredbe novorojenih detet, katere drže v posebnih prostorih, kjer morejo videti očette, bratje in sestre samo skozi steklo, dokler dete in mati nista odpuščena iz bolnice. Bolniške strežnice, ki skrbijo za dojenčke, morejo imeti maske, da tako otrok ne dobi kakega bacila iz ust odraslega.

Zračna pot za aeroplane, ki bodo redno leteli med New Yorkom in Londonom. Kapitlan Harold E. Gray je poveljeval ogromnemu aeroplanu, Sikorsky izdelka, ki je prvi preletel to pot.

Lupe Velez, dinamična filmska zvezda, je prišla v Cleveland, da je tukaj s svojim moškim, Johnny Tarzan Weissmulerjem, ki nastopa vsak dan pri predstavah na jezerski razstavi.